

Donner

plaats van de methode-Den Engh. Ik heb al herhaaldelijk in de Kamer aangegeven dat het nog geen beproefde methode is die geëvalueerd moet worden. Doorgaans dringt de Kamer zelf aan op uitbreiding van het aantal plaatsen volgens de methode-Den Engh in de veronderstelling dat de methode zo effectief is gebleken. Ik heb nog geen gronden om aan te nemen dat de methode niet effectief is, maar dat heb ik van het tegendeel evenmin. Wij zitten nog in het evaluatietraject.

De tweede vraag van mevrouw Vos was: moet het toezicht worden verbeterd? In alle eerlijkheid moet ik zeggen dat ik daarover pas een oordeel kan geven als ik heb gehoord wat de substantie van deze feiten is en als ik de resultaten heb van het nader onderzoek. Ik vind krantenberichten die vooral gevoed worden vanuit één bron die consistent een beeld probeert te schetsen dat tot nu toe niet bevestigd is door de feiten, geen aanleiding om te zeggen dat het toezicht niet in orde zou zijn. Wij moeten het daarover hebben als wij weten wat de werkelijke feiten zijn, maar niet enkel op basis van krantenberichten.

De heer **De Wit** (SP): In de inleiding van zijn antwoord zegt de minister dat een groot deel van de krantenberichten gebaseerd is op de verhalen ex-medewerkers. Ex-medewerkers zijn volgens de minister doorgaans niet de meest betrouwbare bron. Drukt de minister zich hiermee wel zorgvuldig genoeg uit? Ik spreek voor mijzelf, maar als Kamerlid heb ik hierdoor al bij voorbaat de neiging om te veronderstellen dat in het rapport van de directie ook zo wordt gedacht over de mededelingen van de ex-medewerkers. Is men wel voldoende objectief om te oordelen over de feiten? Ik ben het van harte met de minister eens dat hij eerst de feiten op tafel wil zien. Loopt de minister echter niet bij voorbaat het risico dat ook het rapport van de directie juist om die reden als minder objectief beoordeeld zal worden?

Minister **Donner**: Dat risico kleeft altijd aan een verslag van een directie zelf, maar dit zal uit het verslag in kwestie moeten blijken. Daarom geef ik ook aan dat voor mij de kous op dat moment niet af is. De zorgvuldigheid vergt echter dat ik de

directie tenminste moet vragen om haar verhaal te doen, in het geval waarin een ex-medewerker een krant vindt om zijn berichtgeving ter hand te nemen. Daarna kan ik beoordelen hoe het verder moet. Nogmaals, ik erken volledig het belang dat mevrouw Örgüç hecht aan de beeldvorming. Dit verhaal moet te rusten worden gelegd en die factor zal zwaar meetellen bij de beslissing over "hoe verder?". Het is bekend dat de bron bestaat uit ex-medewerkers die met ruzie zijn weggegaan. Ik heb daarover een opmerking gemaakt omdat ik niet wil dat het feit dat ik om een rapport vraag en aangeef dat er verder onderzoek gedaan wordt, het beeld scheidt dat er meer substantie in de feiten zit dan ik tot nu toe vermoed.

Vragen van het lid Çörüz aan de minister van Justitie over **toename en verharding van de jeugdcriminaliteit**.

De heer **Çörüz** (CDA): Voorzitter. Uit cijfers van operatie Jong, een door het kabinet ingesteld projectbureau inzake het jeugdbeleid, blijkt het navolgende. Van 1997 tot 2000 werden plusminus 47.000 minderjarige verdachten door de politie verhoord. In 2002 was dit aantal gestegen tot maar liefst 55.000. In 1999 werden 9.500 geweldsdelicten door jongeren geregistreerd. In 2002 was dit aantal al gestegen tot 12.000. Het aantal vernielingen nam toe van 11.500 tot 15.500. Het aantal verdachte meisjes is sinds 1990 verdubbeld.

Kortom, er is sprake van verontrostende getallen en ontwikkelingen. Ik stel de minister daarom de volgende vragen. Kloppen de getallen en hoe interpreteert de minister deze bevindingen in het licht van zijn recente nota Jeugd terecht? Heeft de bewindspersoon een verklaring voor deze behoorlijke toename en geven deze ontwikkelingen aanleiding tot aanscherping of bijstelling van het beleid? Kan de minister de meest recente cijfers op het gebied van jeugdcriminaliteit aangeven?

Minister **Donner**: Voorzitter. De cijfers kloppen ongetwijfeld, want zij

zijn afkomstig van het departement van Justitie. Geven deze cijfers aanleiding tot aanpassing van het project Jeugd terecht? Het antwoord op die vraag is nee, want dit programma was op deze cijfers gebaseerd. Het zijn oude cijfers, die in het kader van de operatie Jong aan de heer Van Eijck zijn verstrekt, mede als achtergrond van het rapport Jeugd terecht. In hoeverre de publicatie in de Telegraaf berust op mededelingen zoals die worden beschreven, onttrekt zich aan mijn waarneming. Deze oude cijfers zijn verwerkt in het beleid en zij zijn besproken met de Kamer. Op dit moment heb ik nog geen nieuwe cijfers, althans niet over 2003. Uit de cijfers over 2002 komt het beeld naar voren dat de lijn zich lijkt te stabiliseren. Ik gaaf daarover nog geen zekerheid, want dat is onderwerp van de voortgangsrapportage over zowel het veiligheidsprogramma als het programma Jeugd terecht. Op dat moment kan ik daar duidelijker uitspraken over doen. In alle gevallen wijs ik erop dat wij, naast Jeugd terecht, de operatie Jong hebben ingezet, om ook in de preventieve sfeer te trachten deze lijn om te buigen. Het projectbureau Jong en de heer Van Eijck zijn ervoor om coördinatie te brengen in het overheidsbeleid met betrekking tot onder meer jeugdcriminaliteit en om ervoor te zorgen dat deze cijfers zo snel mogelijk weer worden omgeboogen, maar dan naar beneden.

De heer **Çörüz** (CDA): Met dat laatste zijn wij het natuurlijk allen van harte eens. Het gaat ons er ten slotte om, de getallen naar beneden om te buigen. Ik houd de minister echter voor dat er heel veel geld omgaat in jeugdbeleid en allerlei aanverwante zaken. De Kamer mag dan op een gegeven moment met recht en reden resultaten willen zien. De minister heeft het over oude getallen, maar naar ons inzicht is er sinds 1999 sprake van een toename. Inmiddels heeft die lijn zich gestabiliseerd, maar wel op een hoger niveau. Heeft de minister wel voldoende capaciteit om met name de toegenomen, weliswaar gestabiliseerde, aantallen aan te pakken? Hoe staat het met de verantwoordelijkheid van ouders en met zaken als taakstraffen? Bieden deze een afdoend antwoord op de toegenomen omvang van het probleem?

Donner

Minister **Donner**: Ik wil even het beeld corrigeren. U zegt dat er veel geld omgaat in het jeugdbeleid. Daarbij moeten wij echter wel duidelijk voor ogen houden dat jeugdbeleid veel meer omvat dan de problematiek van de jeugd-criminaliteit en het voorkomen daarvan. Het is te hopen dat al het geld dat wordt uitgegeven aan het onderwijs aan de jeugd ook een bijdrage levert aan het verlagen van het niveau van de jeugdcriminaliteit, maar dat is niet de reden waarom wij in dit land geld uitgeven aan lager onderwijs.

De capaciteit die is aangegeven in het rapport Jeugd terecht berustte op deze cijfers en is daarop afgestemd. De extra middelen die in het Strategisch akkoord en in het Hoofdlijnenakkoord zijn uitgetrokken in verband met de jeugd, berusten daar ook op. De capaciteit staat voortdurend onder druk door de ontwikkelingen. Dan kom ik op het terrein waar ook een vraag over zal worden gesteld in dit vragenuur, namelijk de onder toezicht gestelde jongeren die zijn opgenomen in justitiële inrichtingen. Dat legt een beslag op de bestaande capaciteit. Dat is mede een reden om te zoeken naar een bevredigende oplossing voor deze jongeren. Ik kan dus niet zeggen dat de capaciteit geen probleem is. De capaciteit binnen het gehele justitiële apparaat staat voortdurend onder druk. Wij proberen te roeien met de riemen die wij hebben. Vooralsnog bestaat de indruk dat dit kan en dat er geen aanleiding is om te bezien of er tot een andere verdeling van gelden moet worden gekomen.

Mevrouw **Örgü** (VVD): Voorzitter. Wij wachten al heel lang op een uitwerking van de operatie Jong. Dit is een project waarmee het kabinet zal proberen om verschillende onderwerpen die met jongeren te maken hebben te bundelen en om met goede oplossingen te komen. De minister van Justitie is betrokken bij operatie Jong waar het gaat om jeugdcriminaliteit. Ik zou graag van hem horen welke thema's op het gebied van jeugdcriminaliteit zullen worden behandeld in dit project. Ik wil ook weten wanneer operatie Jong naar buiten zal treden, want daar wordt het nu tijd voor. Wij wachten al ruim een jaar op concrete voorstellen.

Minister **Donner**: De heer van Eijck is nu net naar buiten gekomen met de inbreng van Justitie in de operatie Jong. Die inbreng heeft tot de ophef geleid. Het was uiteraard alleen de cijfermatige inbreng in het geheel. De vraag wanneer er een rapportage komt over operatie Jong kan beter worden gesteld aan de staatssecretaris van VWS. Zij heeft deze gegevens beter paraat dan ik.

Jeugdcriminaliteit is een volledig onderdeel van de operatie Jong vanuit de optiek dat een geïntegreerde benadering nodig is van de gehele jeugdproblematiek om deze gecombineerd en adequaat te kunnen aanpakken. In het kader van Jeugd terecht en de uitvoering daarvan rijst ook de vraag of wij verder moeten gaan op het punt van de coördinatie. De vraag of een penitentiaal regime, een behandeltraject of een ots-traject wordt ingezet, kan in dat kader ook beter worden afgestemd.

De eerste belangrijke stap is de inwerkingtreding van de Wet op de jeugdzorg. Deze wet biedt veel belangrijkere instrumenten om te komen tot een geïntegreerd jeugdbeleid over de hele linie. De Wet op de jeugdzorg is inmiddels aanvaard door de Eerste Kamer. Er wordt naar gestreefd om de inwerkingtreding in elk geval per 1 januari 2005 te laten plaatsvinden. Ik neem aan dat er voor die tijd verslag zal worden gedaan over de operatie Jong, maar ik weet niet concreet wanneer dit zal zijn.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Voorzitter. Er zijn in de Kamer veel zorgen over de toename van jeugdcriminaliteit. Er is ook een stevig debat gevoerd bij de behandeling van de begroting van Justitie over de vraag of de beschikbare middelen voldoende zijn voor de aanpak. Ik hoorde afgelopen week bijvoorbeeld dat de jeugd-reclassering uit het arrondissement Almelo over te weinig middelen beschikt voor het opleggen van taakstraffen en de effectieve uitvoering daarvan.

Stelt de minister zich naar aanleiding van dit soort signalen de vraag of zijn middelen niet tekortschieten en of er wellicht meer middelen nodig zijn? Ik wil dezelfde vraag stellen aan de CDA-fractie. Zij heeft al gevraagd of de capaciteit voldoende is en of er voldoende financiële middelen zijn voor de

uitvoering van het beleid. Ik wil daar graag een antwoord op van de CDA-fractie.

Minister **Donner**: Mevrouw Vos zegt dat zij heeft gehoord dat er in Almelo wordt gezegd dat er te weinig middelen zijn. Het is zonder meer waar dat een bezuinigingsoperatie in het kader van de reclassering plaatsvindt. Ik heb al aangegeven dat de berichtgeving over de wijze waarop dat zal gebeuren, voor de zomer naar de Kamer gaat. Uitgangspunt daarbij is dat de capaciteit niet vermindert. Tegelijkertijd zijn voor de uitbreiding meer middelen beschikbaar, juist om de capaciteit van de jeugd-reclassering op peil te houden. Natuurlijk kan iedere individuele medewerker van de reclassering menen dat er te weinig middelen zijn voor zijn werkzaamheden. In het algemeen en binnen het kader dat wij bij de begroting hebben besproken en dat wij nog zullen bespreken bij de aanpassingen bij de reclassering, moeten wij constateren dat als er meer geld was, dat mooi was. Meer geld is er echter niet; ik zou althans niet weten waar het weggehaald kan worden om het in de reclassering te stoppen. Gegeven de beschikbare middelen kunnen de verschillende behoeften die er zijn, adequaat op peil worden gehouden.

De **voorzitter**: Misschien wil mevrouw Vos zo vriendelijk zijn om haar vraag aan het CDA te herhalen, want de heer Çörüz heeft haar niet helemaal kunnen verstaan.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Vindt de CDA-fractie nu ook dat er in feite te weinig financiële middelen zijn voor het goed uitvoeren van het beleid op het gebied van zowel de capaciteit inzake de jeugdcriminaliteit als taakstraffen?

De heer **Çörüz** (CDA): Ik kan mij heel goed vinden in hetgeen de minister heeft gesteld. Natuurlijk zou het beter zijn als wij veel meer geld hadden, maar dat is niet de economische realiteit. Ik zei niet voor niets bij het stellen van mijn vragen, dat er al heel veel geld omgaat in alles wat met jeugdbeleid te maken heeft. Voor de jeugd-reclassering komt er structureel 4,5 mln bij. Daarom vind ik dat wij ook moeten kijken naar efficiënter werken in de

Donner

sector zelf. Dat is ook een winstpunt dat wij kunnen binnenhalen.

Vragen van het lid Koopmans aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over **arboregeling voor verenigingen**.

De heer **Koopmans** (CDA): Mijnheer de voorzitter. In Dagblad De Limburger stond deze week verwoord, dat verenigingen gesteund door gemeentebesturen de noodklok hebben geluid over de toegenomen regeldruk en met name over de arbocheck en de toegenomen regeldruk als gevolg van de arbowetgeving. Daarom heb ik de volgende vragen aan de beide staatssecretarissen.

Zijn de staatssecretarissen met mijn fractie van mening dat verenigingen en vrijwilligers een geweldige bijdrage, een grote bijdrage leveren aan de zorg en de ontwikkeling van vaardigheden, van sociale vaardigheden bij de jeugd en anderen, gezond blijven door sportbeoefening en het doorbreken van eenzaamheid?

Is de staatssecretaris het met mijn fractie eens dat de toegenomen regeldruk op het gebied van milieu, arbo, veiligheid, fiscaliteit en aansprakelijkheid een grote last vormt voor de honderdduizenden vrijwilligers, waardoor velen de neiging hebben te stoppen of zelfs daadwerkelijk stoppen met het vrijwilligerswerk?

Heeft de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid kennisgenomen van het feit dat verenigingen en vrijwilligers erg veel tijd nodig hebben en dat het buitengewoon veel moeite kost om de arbocheck te doen en een risicoanalyse uit te voeren?

Is de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid bereid om bij de al door hem aangekondigde vereenvoudiging van de arboregeling ook te bekijken over deze verplichting kan worden geschrapt?

Ten slotte aan de staatssecretaris van VWS de vraag, nu in de bijna twee weken geleden door minister Hoogervorst aangeleverde dereguleringsplannen van VWS geen voorstellen staan voor vrijwilligers

en verenigingen, om voor Prinsjesdag of zoveel eerder met een uitgebreid voorstel te komen waarin ook voor verenigingen en vrijwilligers een verlaging van de regeldruk met minimaal 25% wordt geregeld.

Staatssecretaris **Rutte**: Voorzitter. Wij kunnen het belang en de urgentie van vrijwilligerswerk niet voldoende onderstrepen. Er wordt in Nederland heel veel vrijwilligerswerk gedaan en er is heel veel mantelzorg. Op alle mogelijke plekken in de samenleving zijn mensen belangeloos bezig voor anderen, zowel op het terrein van sport en gehandicaptenzorg als op het terrein van kunst en cultuur. Het is volstrekt helder dat dit werk politiek alle aandacht en ondersteuning verdient.

Het is mijn opvatting dat de regeldruk van de arboregeling verder terug moet. In een recent algemeen overleg met de Kamer heb ik in dat verband een plan van aangekondigd. Ik heb daarbij aangegeven dat er wat mij betreft bij het algemene arboregeling onderscheid wordt gemaakt tussen risico's met een hoog en risico's met een laag profiel en dat alle regeling die verder gaan dan Europa voor risico's met een laag profiel kan komen te vervallen. Het opvangen van die risico's zou kunnen worden overgelaten aan de sociale partners. Ik heb in dat verband voorbeelden gegeven: hoe de stoel er uit moet zien, hoeveel verlichting er in een zaal moet zijn en hoe het er precies voor moet staan met de luchtcirculatie en de ramen. Naar mijn mening horen bepalingen over dat soort zaken niet in de arboregeling thuis. Dit waren enkele algemene noties in het kader van vrijwilligerswerk en Arbo.

Met betrekking tot arboregels en vrijwilligerswerk merk ik verder het volgende op. De arboverplichtingen die aan vrijwilligersorganisaties worden opgelegd, verschillen wel degelijk van de arboregels die gelden voor de bedrijven en instellingen waar mensen fulltime dan wel parttime, maar in ieder geval tegen beloning werken. Sowiesso geldt dat allerlei arboregels niet hoeven te worden nageleefd als niet duidelijk sprake is van een gezagsrelatie. Bij heel veel vrijwilligerswerk is dat niet aan de rode. Zodra er wel sprake is van een gezagsrelatie, als werk

wordt verricht in opdracht, jonge mensen worden getraind en bomen gepland worden omgehakt in verband met voorgenomen activiteiten, geldt dat de arboregeling volledig van toepassing is. De administratieve lasten die dat met zich brengt zijn echter aanzienlijk minder dan die voor andere bedrijven. Voor vrijwilligersorganisaties geldt vrijstelling van het ziekteverzuimbeleid en van het doen van een PAGO. Er geldt ook vrijstelling voor het ondergaan van een deskundige toets door arbodiensten op de risico-inventarisatie en -evaluatie. Het CDA heeft recentelijk aangedrongen op het verder terugdringen van die regeling. Dat heeft er een paar jaar geleden toe geleid dat speciaal voor vrijwilligersorganisatie een brochure en een risico-inventarisatie en -evaluatie is ontwikkeld. Verder is heel veel gedaan aan voorlichting voor vrijwilligersorganisaties om ervoor te zorgen dat de omgang met de arboregeling simpel is.

De gemeenten die in De Limburger worden genoemd en die spreken over het invullen van een checklist en het opstellen van een plan, zeggen dat dat enorm veel werk met zich brengt. Vaak blijkt in dit soort gevallen dat de mensen van alles invullen en een uitgebreid plan maken. Daarom doe ik de toezegging dat ik mij zelf of ambtelijk nog eens in verbinding zal stellen met de betrokken gemeenten om precies te achterhalen waardoor dit komt. Ik wil ze precies vertellen wat wij de laatste jaren hebben gedaan om juist voor vrijwilligersorganisaties het werk leuker te maken.

Tot slot: een tijdje geleden hebben wij de krant Arbo & vrijwilligers in een oplage van 50.000 exemplaren verspreid. Daarmee willen wij bereiken dat de arboregeling transparant wordt voor mensen die vrijwilligerswerk doen. Wij leggen verder de laatste hand aan een reactie op het SER-advies over de arbodienstverlening. Dat zal zeer waarschijnlijk vergaande gevolgen hebben voor de verplichtingen die wij bedrijven en dus ook vrijwilligersorganisaties opleggen ten aanzien van het toetsen op risico's als daar mensen wel in loondienst werken. Naar mijn overtuiging zal ook dat bijdragen aan het terugdringen van de administratieve lastendruk. Kortom, mijn overtuiging is dat wij heel veel doen. Er is een aantal